

۲۸۴۰

۲۱۴

حقوق شهروندی و سرمایه اجتماعی

مؤلفان:

سعید خاتم

عضو باشگاه پژوهشگران و نخبگان دانشگاه آزاد
اسلامی واحد سیرجان

سامان حاج محمدی

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سیرجان

سرشناسه: خاتم، سعید

عنوان: حقوق شهروندی و سرمایه اجتماعی

تکرار نام پدیدآور: مولفان سعید خاتم، سامان حاج محمدی، ویراستار وحید عضدی.

محمدحسن میرزایی

مشخصات نشر: قم انتشارات شب چراغ، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۲۱۳ ص

بها: ۹۰۰۰۰ ریال ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۹۶۰-۲-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص، ۲۰۵-۲۱۳

موضوع: حقوق مدنی

موضوع: حقوق مدنی، ایران

موضوع: حقوق بشر

موضوع: سرمایه اجتماعی

شناسه افزوده: حاج محمدی، سامان، - نویسنده همکار

شناسه افزوده: عضدی، وحید؛ میرزایی، محمدحسن - ویراستار

رده کنگره: ۱۳۹۴، ۷ ح ۲ خ/ ۵۷۱ ج

رده دیویی: ۳۲۳

شماره مدرک: ۳۸۷۱۸۹۶

حقوق شهروندی و سرمایه اجتماعی

عنوان کتاب: حقوق شهروندی و سرمایه اجتماعی

پدید آورنده: سمیه خاتمی، سلطان حاج محمدی

ویراستار علمی: وحید عسکری، محمد حسین میرزایی

ناشر: انتشارات شب چراغ

طرح جلد: امیررضا خواب پستان

صفحه آرا: مؤسسه امید گوهر

قیمت: ۱۰۰۰۰ ریال

جانب: اول / ۱۳۹۴

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

آدرس: قم، خیابان صفایی، کوچه بیگدلی،
طبقه فوقانی کفش گلشن، انتشارات شب چراغ

۲۵۳۷۸۳۶۷۶۸

فهرست

۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
	فصل اول
۱۹	تعاریف و مفاهیم حقوق شهروندی
۱۹	تحلیل مفهومی واژه حقوق
۲۳	مبنای حقوق در نگاه اندیشمندان
۲۵	مبنای حقوق انسان از دیدگاه اسلام
۲۶	هدف از حقوق در اندیشه حقوقی
۲۷	دیدگاه اسلام در مورد هدف حقوق
۲۹	تقسیمات حقوق
۳۰	منابع حقوق
۳۱	مفهوم شهروند
۴۰	مفهوم حقوق شهروندی
۴۰	سیر تاریخی طرح حقوق شهروندی
۴۳	تعهد و تعهدات شهروندی
۵۱	آیده حقوق شهروندی
۵۲	حقوق شهری و شهروند
۵۵	حقوق شهروندی در معنای وسیع
۵۷	رابطه حقوق بشر با حقوق شهروندی
۵۹	تعریف حقوق بشر
۶۰	تقسیم بندی نسلی حقوق بشر
۶۱	نسل اول حقوق بشر: (حقوق مدنی و سیاسی)
۶۳	نسل دوم حقوق بشر (حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی)
۶۳	نسل سوم حقوق بشر (حق همبستگی)
۶۷	رابطه حقوق بشر و حقوق شهروندی
۶۷	الف) حقوق بشر اعم از حقوق شهروندی است
۶۷	ب) حقوق بشر مساوی حقوق شهروندی است
۶۸	ج) حقوق شهروندی اعم از حقوق بشر است

(د) حقوق بشر جدا از حقوق شهروندی است (نسبت تباین)
مفهوم جامعه‌ی مدنی
جمع بندی

فصل دوم

تاریخچه شکل گیری حقوق شهروندی
تاریخچه شهروندی در ایران باستان
تاریخچه و مفهوم حقوق شهروندی در غرب
مفهوم حقوق شهروندی در اسلام
حقوق شهروندی در قرآن کریم
ویژگی های حقوق از دیدگاه حضرت علی(ع)
حقوق شهروندی از دیدگاه حضرت علی(ع)

فصل سوم

تعاریف و مفاهیم سرمایه اجتماعی
تعاریف سرمایه اجتماعی از نگاه صاحب نظران
جین جاکوب
کلن لوری (اقتصاددان)
جیمز کلن (جامعه شناس)
رابرت پوتنام (دانشمند علوم سیاسی)
پیر بوردیو (نظریه پرداز و جامعه شناس فرانسوی)
فوکویاما (عالم سیاسی اجتماعی)
نان لین
بانک جهانی
تعریف سرمایه اجتماعی
ابعاد سرمایه اجتماعی
سطوح سرمایه اجتماعی
مؤلفه های سرمایه اجتماعی
اهمیت سرمایه اجتماعی
اثرات احتمالی منفی سرمایه اجتماعی

۱۶۰

بخش سوم

فصل چهارم

۱۶۰

سرمایه‌ی اجتماعی و حقوق شهروندی

۱۷۸

مدیریت شهری

۱۷۹

سرمایه اجتماعی برای مدیریت شهری

۱۸۸

رابطه سرمایه اجتماعی و مدیریت شهری

۱۹۳

سرمایه اجتماعی و نفی حقوق فردی

۱۹۶

جمع‌بندی

۲۰۵

کتابنامه

پیشگفتار

بحث در مورد حقوق بشر و شهروند از مباحث مطرح و مهم جهان کنونی است که مورد توجه اندیشمندان و صاحبان مکاتب حقوقی مختلف قرار گرفته است. همه کشورها قوانینی دارند که شهروند و حقوق و مسئولیت‌های او را تبیین می‌کند. از این قوانین به عنوان حقوق شهروندی یاد می‌شود. شهروندی از مشتقات شهر و آن را قالب پیشرفته شهرنشینی می‌دانند. به باور برخی کارشناسان، شهرنشینان هنگامی که به حقوق یکدیگر احترام بگذارند و به مسئولیت‌های خویش در قبال شهر و اجتماع عمل نمایند، به «شهروند» ارتقا می‌یابند. شهروند به معنی تابعیت یک کشور را داشتن است که با در نظر گرفتن حقوق و وظایفی که در تابعیت شهرنشینی و شهری گری وجود دارد، با خود تعهداتی همچون برابری، عدالت و استقلال به همراه می‌آورد. توجه به حقوق شهروندی نمونه‌های بارز از توجه به سرمایه اجتماعی است.

سرمایه اجتماعی مفهومی جامعه‌شناسی است که در تجارت، اقتصاد،

علوم انسانی و بهداشت عمومی جهت اشاره به ارتباطات درون و مابین گروهی از آن استفاده می‌شود. اگر چه تعاریف مختلفی برای این مفهوم وجود دارد، اما در کل سرمایه اجتماعی به عنوان نوعی «علاج همه مشکلات» جامعه مدرن تلقی شده است.

سرمایه اجتماعی به کیفیت روابط یا هنجارهای رایج اشاره دارد که به عنوان دارایی جمعی قلمداد می‌شود. از خصوصیات سرمایه اجتماعی غنی سازی کنش‌های اجتماعی و افزایش تمایل به مشارکت و اعتماد اجتماعی است که می‌تواند آثار مثبتی بر ابعاد اقتصادی و اجتماعی داشته باشد. از این رو سرمایه اجتماعی به عنوان یکی از مهمترین شاخصه‌های رشد و توسعه در هر جامعه ای است و بدین ترتیب شرط لازم برای پیشرفت جامعه، توسعه همه جانبه، ایجاد روابط گرم، گسترش انسجام اجتماعی، بسط مشارکت اجتماعی و اعتماد متقابل (فرد جامعه دولت) به شمار میرود.

اما توجه به سرمایه اجتماعی بدون تدوین و اجرای قوانینی در راستای تحقق حقوق شهروندی امکان پذیر نخواهد بود.